

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Pontyivadéknevelő telepek. Répássy Miklós. — Csajkás halászok. SMJ. — Magyar édesvízi halhatározó. (Folyt.) Dr. Unger Em. l. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzések. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a Szepesmegyei alsó hernád-völgyi halászati társulat üzemtervét 1918. évi 1224. szám alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

Pontyivadéknevelő telepek.

Írta: Répássy Miklós.

Természetes vizeink halállományának fenntartására és feljavítására egyik leghathatósabb eszközünk a *mesterséges halasítás*. Szükségünk lehet arra, ha valamely vízben annak halhústermő képességéhez kevés a hal, vagy silány fajtájú, avagy ha abban a hal természetes szaporodása valami el nem hárítható okból nem lehet elég eredményes.

Régebben nagyon túlbecsülték a mesterséges behalassal elérhető eredményeket. Még Herman Ottó is azt írta annak idején: „Főfolyóink mentén öt-hat Dubics-féle telep, akként módosítva, hogy a fiasító tavon kívül még csak növendéktől álljon s ez utóbbiból a nekierősödött ivadékokat nagyszámmal a főfolyókba juttassa, a fővizeink halállományát biztosan, gazdaságilag igen érezhetően felújítaná s búsán visszaadná azt a csekély költséget, a melybe az ilyen fiasító telepek kerülnének“. (A Halgazdaság Rövid Foglalatja. Budapest, 1888., 190—191. l.) Már pedig tisztában kell lennünk azzal, hogy az *ivadékneveléssel* a legjobb esetben is csak a *halak számát* szaporítjuk. A halak felnevelése, kedvező fejlődése, gyarapodása aztán igen sok mindentől függ, természetes tehát, hogy a halanyag szaporításának csak oly mértékben s csak addig van értelme, a míg a *szaporított* létszám fennmaradására, gyarapodására, szóval kedvező fejlődésére a feltételek az illető vízben megvannak.

Ezzel kell tehát mindenekelőtt tisztába jönnünk, mielőtt valamely víz halasításához fogzánk.

A mi viszonyaink között alsó szintűjű, tehát gazdaságilag legjelentősebb vizeink, különösen két értékes halfajuk, a süllővel és a pontyval való halasítást hálálják meg. A süllő betelepítése ikrájának átvitele útján történhet; ez a dolog egyszerű. Nem is erről akarunk most szólni. Hanem a pontyval való halasításról, a pontyivadéknevelő telepekről.

A pontyval való halasítás, miután a ponty már a meleg időben ívik s ikrája néhány nap alatt kikél, az ikrájának átvitele útján csak igen kis távolságokra volna lehetséges. Rendesen mint *egynyaras ivadékok* használják e célra. Ez az ivadék nagyon jól tűri az elevenen való szállítást, tehát nagyobb távolságra is könnyen vihető, — ha a közlekedési viszonyok megfelelőek. Ezek azonban, sajnos, nem mindig s nem mindenhol megfelelőek. Most a háborúban pedig szinte lehetlenné tették a halaknak elevenen való szállítását, ha csak nem speciálhalszállító kocsikban történt, a mi azonban inkább csak nagyobb mennyiségnél s kevesebb kíméletet igénylő, fogyasztásra szánt anyagnál alkalmas eszköz.

Ezek a nehézségek okozták aztán azt már a múltban is, hogy oly vizeknél, a hol a népesítés állandóan, időszakonként, lehetőleg évenként szükségesnek mutatkozott, *pontyivadéknevelő* telepeket igyekeztek létesíteni. Arra gondolván, hogy helyben, a halasítandó víz közelében *termelvén* az ivadékokat, azt minden veszteség s kockázat nélkül bocsáthatják be a népesítendő mederbe.

Ilyen ivadéknevelő telepekre gondolt Herman Ottó is, ilyen ivadéknevelő létesült is már egynehány hazánkban. Az elv általában az volt, hogy *anyahalakat* vigyünk a népesítendő víz közelébe; azokat ívassuk meg arra alkalmas helyen, az ivadéknevelő telepen. Tudjuk, hogy egy-két pár anyaponty után százezerszámmal nyerhetünk

ivadékat; mindenesetre egyszerűbbnek látszott tehát egy-két pár anyahalnak a szállítása, mint több ezer kifejlett ivadéknak az odavitele.

Csak hogy a gyakorlat megmutatta, hogy a megkezdett módon eredményt elérni nem lehet. Igaz, hogy egy-két pár anyapontynak a szállítása nem látszik valami rendkívüli dolognak. Csak hogy nem szabad elfeledni, hogy ennek a szállításnak szűk időbeli határok között kell megtörténnie: tavasszal, mikor már az idő kiemelegedett annyira, hogy a halak eleven való szállítása általában kockázatos dolog. Előre, még hűvös időben odaszállítani az anyagot azért nem lehet, mert ezek az ivadéknevelő telepek raktártavakkal, tartómedenczékkel általában nem bírnak, a hol ugyanis nyugodtan megvárhatnák majd az ívársra kedvező napokat az anyák. A helyzet tehát rendesen az volt, hogy az ívársra már érett halakat kellett aránylag kedvezőtlen viszonyok között kitenni a szállítás folytán való megviseltetésnek. Az eredmény rendesen az ívárs elmaradása lett. Egyik évről a másikra megtartani sem lehetett az anyákat, éppen a megfelelő teletető medenczék hiánya miatt.

Szóval teljes mértékben beigazolódott a modern pontytenyésztésnél megállapított az az igazság, hogy az ívárs a legkényesebb s legbizonytalanabb dolgok egyike, még a legrendszeresebb üzemi tógazdaságokban is. Hát még az azokhoz képest rendszerint csak hevenyészve berendezett ilyen ivadéknevelő telepeken.

Ha tehát a hiábavaló költsékezést s fáradságot el akarjuk kerülni, akkor az eddigi rendszerrel szakítani is kell.

Ha teljes berendezésű, *raktártavas* ivadéknevelőt nem tudunk létesíteni (Bácsföldváron, a Ferencz-csatorna mellett van ilyen), akkor csak egészen egyszerűt csináljunk.

Rendezzünk be ivadéknevelő telepeket ott, a hol azokra a népesítés szempontjából szükség van s a hol *a viszonyok arra alkalmasak*. De ezek az ivadéknevelő telepek egyszerűen *ivadéknevelő tóból* vagy tavakból álljanak; semmi egyéből. Ne arra legyen alapítva a dolog, hogy akár Dubics-féle, akár más eljárás szerint *ott ívassuk meg az anyahalakat*, hanem legyenek olyan egyszerű, télen szárazon állott, tavasztól őszig pedig sekély, de biztos vízzel elborítható mélyedések, a melyek a tavasszal kikelt *zsenge pontyivadék* továbbnevelésére alkalmasak. Olyan tavak tehát, mint a minőkbe a rendszeres üzemi tógazdaságokban a friss ívársú zsenge pontyprontyot az ívótóból áthelyezik, hogy tovább növekedjék.

Ilyen *zsenge pontyivadékat szállítsunk* aztán ezekbe az ivadéknevelő tavakba.

A ponty ívársának zöme nálunk, tudjuk, a május hónapra esik. Tógazdaságokban, különösen nagyobbakban igen különböző módon gondoskodnak a tógazdák, hogy őszre, tavaik jövő népesítésére, egynyaras ivadék megfelelő mennyiségben álljon rendelkezésükre. Csaknem minden ilyen tógazdaságban szokásos a kis ívótavakban való ívárs is, az ú. n. Dubisch-féle rendszer. A ponty ikrája kedvező meleg időben 4—5 nap alatt kikelt; további 4—5 nap alatt felemészti az apró ivadék a szikzacskóját annyira, hogy természetes táplálékra szorul. Miután pedig egy pár anyahal is százezerszámra rak le ikrát, a tömérdek kikelt ivadék olyan kis helyen, mint ezek az ívótavak — $\frac{1}{4}$ hold — elegendő táplálékot nem találhat. Át kell tehát helyezni nagyobb területekre. Ez az áthelyezés a leívás után 10—14 napra, tehát május végén, június elején történik; akkor, a mikor az eredetileg áttetsző halacska már szint kap és körülbelül 1 centiméter

nagyságú. Az ivadék kihalászása szítaszerű kosárral történik, a mely 30—40 centiméter átmérőjű karikára van laposan húzva úgy, hogy csak 1—2 cm. mély öble legyen. Ezt a hálót a víz szélén, a hol az ivadék a fű között nyüzsög, a víz alá toljuk s az ivadékot kimerítjük, aztán a hálóról a készen álló edénybe öblítjük le. Az ivadékot a meregetésnél mindjárt meg is számláljuk, illetőleg számát megbecsüljük; hogy ne csalódjunk valami sokat, elég ha egy-két merítésnél közbe-közbe csakugyan megolvassuk mennyi van a szítahálón.

Ha az ívárs csak némileg sikerült is, *ilyenkor* mindig van ebből az ivadékból felesleg a tógazdaságokban. Tehát szívesen eladnak abból.

Ilyen ivadékból kell az ivadéknevelő telepek számára venni. Ez az ivadék még oly parányi, hogy ha nagyobb számról is van szó, akkor is könnyű számára megfelelő nagyságú szállítóedényt szerezni.

Legjobban bírja a zsenge halacska a szállítást akkor, a mikor még a szikzacskóját nem vesztette el teljesen, tehát a kikelés után 4—5 napra; hossza akkor körülbelül 5 milliméter. Ilyen halacskából 5 literes edényben 2000 darabot is szállíthatunk. Ez a mennyiség pedig elég $\frac{1}{2}$ kat. holdnyi vízbe; ha ugyanis arra számítunk, hogy őszre csak a fele marad meg, akkor 1000 darab lesz s ha $\frac{1}{2}$ holdról 40—50 kg. halhústermést várhatunk, akkor az ivadék átlagsúlya 4—5 dekagramm, ami elég erőteljes ivadékot jelent. A rendelkezésünkre álló ivadéknevelő-tó nagyságához képest kell aztán a beszerzést irányítanunk. Egy ötholdas tó számára pl. 20,000 drb zsengeire volna szükség; azt két 25 literes edényben vihetjük; azzal 1—1 ember könnyen megbír s a vasúton, III. osztályban, magával is viheti.

Természetes, hogy az ilyen ivadéknevelő telepeknek *ragadozó halaktól* mentes vízzel kell bírniok, mert különben nem sok nevelődik fel bennök a zsenge halacskából. Ez a követelmény azonban fennállana akkor is, ha ott ívársnánk meg az anyahalakat.

Mellékágakat, holtágakat, a melyekben állandóan van víz, vagy az év legnagyobb részében, a melyeket az árvíz el szokott borítani, ilyenféle ivadéknevelésre felhasználni nem lehet éppen, mert az apró halacskának igen sok ellensége tanyázik bennök. Az ilyen vízmedreknél, épp úgy mint a kubikgödörknél is, csak annyiban javíthatjuk a helyzetet, hogy a lefolyó csatornájukba épített zsilippel időelőtti lepadásukat, esetleg kiapadásukat késleltethetjük s így az oda természetes ívársal lerakott ikrának a kikelését, avagy a kikelt ivadéknak a megerősödését biztosítjuk.

Csajkás halászkok.

Mintegy 20 éve annak, hogy Titelben elbeszélgettem egy öreg halászsal, kinek a nagyapja is, apja is, de ő maga is a csajkásrezdében szolgált.

Az öreg már nem úzte a halászatot, de a fiatal éveit, a katonaságon kívül, a Dunán töltötte el mint kis halász. Ez az öreg mondta el nekem az alábbiakat:

A csajkások főhelye Titel volt; 1850-ben még körülbelül 200 család lakott ott földalatti lakásokban. De csak télen; mihelyt kitavaszkodott és a halászatot meg lehetett kezdeni, ladikra szálltak és mentek a Dunára; késő őszig alig tértek haza néhány napra nevezetes nagy ünnepeken: husvétra, pünkösdre és végül karácsonyra; ekkor már otthon is maradtak, a szerszámaikat is elrakták télire.

A csajkások leginkább görögkeleti vallású szerbek voltak, kik azonban a határorségi szolgálatokon a katoná-

ságnál lassan a német nyelvet is elsajátították, de azért soha el nem németesedtek; ők voltak az Alduna és a Tiszatorkolat kis halászaik, épp úgy, mint a középső Tiszáé a csongrádi és a mindszei kuszakeczések.

Hogy Titelben telepedtek meg és ott szaporodtak fel, azon nem lehet csodálkozni, mert ezen a részen, lefelé Pancsováig, legyező alakjában négy víz egyesül: a Béga a Tiszával, a Tisza a Dunával és a Száva is a Dunával és így a halaknak is nagy tanyája volt e vidék és az még mai napig is.

De ott van Titel átellenében a perlaszi rétság is, mely lehúzódik Pancsováig; oly alacsonyan fekszik, hogy a tavaszi áradások idején ez az óriási terület rendszeren víz alá kerül. Még Dobrud-ából is felvándorol ideig a hal és legtöbbször meg is állapodik itt áradások alkalmával.

A csajkások nemcsak keczével és horoggal halásztak, hanem varsával, vejszéval és „vlág“-gal is. A keczézést, horgászatot csak akkor gyakorolták, míg a folyam vize medrében volt; ha a tavaszi áradások bekövetkeztek, akkor a Perlasztól Pancsováig elhúzódnak árterületen a varsákat és vejszéket tűztek ki; ezek a szerszámok aztán minden további munka nélkül fogták a halakat. Ők pedig mentek a Duna medrébe vlággozni, mi szintén jövedelmező halfogást biztosított nekik.

A csajkások, épp úgy, mint a csongrádi vagy mindszei keczések, bandákat alkottak; egy-egy bandában lévők közkeresetre dolgoztak, számuk mindig páros volt, a „vlág“-halászat miatt. Rendszeren tíz csónakból telt ki egy banda, de kevesebből mint hatból soha; a fogott halat közösen értékesítették, a hasznon egyformán osztozkodtak.

Minden bandának volt egy főmestere, leginkább a banda legöregebbje, a ki a naponkénti halászatot rendezte, a halászati terület tulajdonosával vagy bérlőjével megalkudott, a bemászalt halak után a pénzt felvette és egyformán elosztotta.

Nem rossz szokás volt ez, mivel minden csónakosnak egyaránt kellett dolgoznia, hogy társaitól szemrehányásban ne részesüljön; a halászati jogbérlőnek is jobb volt mindig egy emberrel elintézni a dolgot, mint sokkal; de a fiatal kezdő csajkásra is nagy előnnyel bírt, hogy nem kellett a saját kárán tanulnia, — a régi tapasztalatokat hamar elsajátította az öreg mestertől.

Meg volt aztán a csajkásoknak az a nemes szokásuk is, hogy ha a banda egyik vagy másik tagja egy darabig nem dolgozhatott befejezése vagy pedig elkerülhetetlen dolgai miatt, azért csak úgy részesítették a haszonban, mintha velük lett volna.

A heti keresményüket hetenként haza küldötték azokkal az asszonyokkal, kik az ételmezt hozták nekik otthonról. Az asszonyok is sorrend szerint vitték az ételmezt négyes csoportokban. Nem volt könnyű dolog messze földre az ételmezt utánuk vinni a felpakolt batyúval a megbeszélt helyre; az asszonyok az otthonmaradottak pénzárandóságát külön-külön a kendő sarkába kötve vitték haza.

Az otthonmaradott asszonyok viszont az ételmiszert hordó sorosoknak a háziteendőit végezték; ellátták az otthon lévő gyerekeket, no meg a malacot, az apró-joszágot stb.

A csajkások létszáma azonban egyre kezdett fogyni, akár csak a halaké a folyamokban. Rákaptak lassanként a földművelésre, így már többet kerestek, a halászatot csak mellékesen gyakorolták.

A legjövődélmezőbb időszakot használták ki: a tavaszi hónapokat; nyáron, ha az árvíz megszűnt, kapáltak,

szőlőt műveltek és aratást végeztek; ősszel, ha a mezei munka megszűnt, ismét halásztak, ha a jégzajlás meg nem zavarta őket, egész karácsonyig.

A megmaradt néhány régi csajkás mai napig is így él: halászik és földet mível.

Mintegy tíz év előtt ismét Titelben voltam; ekkor tudtam meg, hogy a csajkásokat a földalatti lakásokból a hatóság kilakoltatta, sőt a kincstártól földeket is kaptak családonként. De azért ősi foglalkozásukat, a halászatot, csak nem hagyták el. Mihelyt tavasszal az árvíz a perlaszi nagy rétséget elborítja, ellenállhatatlan erő űzi őket, csónakra ülnek és mennek halászni; de nem úgy, mint régente bandában, hanem — ki-ki magának — a régi jó szokások nélkül.

Bizony nem megy előbb megalkudni a halászati jogbérlővel, hogy a fogott halakat beszovaltassa. Azokat csak akkor adja át ha — muszáj! Máskülönbén a halakkal haza megy Titelbe vagy pedig Zimonyba viszi azokat, a hcl többet adnak értük. A csónakjára csak egy pár napi ételmiszert rak be, mivel a mostani csajkás feleségének már nincs ideje utána hordani a heti eleséget; most már van földje, legfőképpen háza és azt magába hagyni nem lehet.

Perlasztól Pancsováig, ezen az óriási ártéren, teljesen gondtalanul halászgathat; egy-két csónakos heteken át észrevétlenül maradhat és ha meg is látják az egyiket vagy másikat, az sem nagy baj, legfeljebb be kell szolgálatni a befogott halakat. Jól tudja azt a csajkás, hogy a halászati bérlő nem sokat viszálykodhat vele, mivel akkor máskor egyszerűen megszökök a hallal, meg aztán, ha kis halászra van szüksége, akkor még a hívására sem megy majd dolgozni. Egész nyugodtan folytatja hát mesterségét — a mai kornak megfelelően.

A régi csajkás családokból Titelről sokan elvándoroltak az utolsó évtizedekben Zimonyba és át Szerbiába is; azok, akik a földet ugyan szeretik, de soha kellően meg nem munkálják. Ezek a földből kevés hasznót láttak, hamarosan el is adták hát s visszatértek egészen a halászatához; nem számítottak rosszul, mivel az utóbbi években a halászati bérlők nagy összeget fizetnek a kis halásznak a fogott és beszovalt halakért. Egy másik részük átment Szerbiába és végképp megvált Magyarországtól. Ezeket részint az csalta át, hogy Szerbiának, noha volt halászati törvénye, annak a végrehajtásával mit sem törődtek, részint pedig az, hogy odaát olcsóbb volt a lakás, ételmiszert, no meg az ital is. Különbén nemcsak a halászával kerestek, hanem a csempészettel is; erre felé szilvóriumot, húst, zsírt, bort hoztak, vissza pedig gyufát vittek, mivel nálunk egy csomagot 2 fillérért kapott, Szerbiában pedig, monopólium lévén, 10 fillér volt az ára. Így vagyonosodtak — szintén — a mai kornak megfelelően. SMJ.

Magyar édesvízi halhatározó.

Irta: Unger Emil dr.

(Folytatás.)

Táblázat a pontyfélék alnemeinek és fajainak fölkeresésére.

— A nemek latin nevei *betűsorban* következnek. —

Abramis (keszeg) 2 *alnem*: A) *Abramis*, melyre, az egysorban álló garatfogak jellemzők (képlet: 5—5) 4 fajjal és B) *Blicca* (lásd a B) *betűnél*) két sorban álló garatfogakkal (képlet: 2|5—5|2 vagy 3|5—5|3) és csak egy fajjal, mely külsőleg a dévérkeszeghez (*Abramis brama*) nagyon hasonlít.

I. Az alsó úszóban csak 17—28 lágy, osztott sugár van a kemény sugarak mögött. (*Rövid alsóúszójú keszegek*.)

a) A száj feltűnően alsó állású, a mennyiben a fej szemelőtti tájéka orrmányszerűen előre nyúlik. A test profilja nem túl magas. Úszósugár és pikkelyképlet: $Ht\ 3|8$; $A\ 3|17-20$; $p\ 58-61 \frac{9-11}{5-6}$:

Szilvaorrú vagy Évakeszeg — Abramis vimba.

b) A száj majdnem csúcsbanyúló (csak kissé alsó állású). Az alsó úszóban legalább 23 lágysugár van (a kemények kivételével). A test profilban túlságosan magas. Valamennyi úszó szürkés, egyszínű, az oldalvonaltól átfürt pikkelyek száma legalább 51.

Képlet: $Ht\ 3|9$; $A\ 3|23-28$; $p\ 51-57 \frac{12-13}{6-7}$:

Dévérkeszeg — Abramis brama.

Jegyzet: Ha az oldalvonal pikkelyszáma 51-nél kevesebb, az alsó úszó lágysugara pedig 23 vagy ezen a számon alul van, akkor lásd *Blicca*-nál, mert ezzel könnyen összetéveszthető, de ezzel korcsot is hoz létre. Ismeretes még az *Abramis brama* és *Leuciscus rutilus* korcsa is. (Ézt lásd a „Fehérhalak korcsai“-nál.)

II. Az alsó úszóban 36–45 lágysugár, osztott sugár (hosszú alsó úszójú keszegek).

a) A fej szemelőtti tájéka hegyes, a száj csúcsbanyúló (de profilban részütösen fölfelé álló), a test profilban nem túlságosan magas, oldalt nagyon lapított.

Képlet: $Ht\ 3|8-9$; $A\ 3|36-43$; $p\ 66-73 \frac{14-15}{8-9}$:

Lapos keszeg — Abramis ballerus.

b) A fej szemelőtti tájéka tompa, ívben lekerített, a száj félig alsó állású, nyílása profilban majdnem vízszintes és igen kicsi.

Képlet: $Ht\ 3|8$; $A\ 3|36-45$; $p\ 49-52 \frac{10-11}{8-10}$:

Bagolykeszeg — Abramis sapa.

Alburnus (küz). A garatfogak mindig két sorban vannak.

(Képlet $2|5-5|2$ vagy $2|5-4|2$) 3 faj.

I. A száj homlokléle nyíló, a test oldalai (az oldalvonal mentén) mindenütt egyszínűek, csillogó ezüstösek.

a) Az alsó állkapocs erősen előnyúló. Az alsó úszóban 14–16 lágysugár, a test rendkívül nyulánk és oldalvást kevéssé összenyomott.

Képlet: $Ht\ 2-3|7-8$; $A\ 3|14-16$; $p\ 60-67 \frac{9-10}{3-4}$:

Állasküsz — Alburnus mento.

b) Az alsó állkapocs csak kissé előrenyúló, a száj nyílása profilban nagyon meredeken halad fölfelé, az alsó úszóban 17–20 lágysugár.

Képlet: $Ht\ 3|8$; $A\ 3|17-20$; $p\ 46-53 \frac{8-9}{3-4}$:

Szélhajtóküsz — Alburnus lucidus.

E faj nagyon gyakori és négyféle korcsa is előfordulhat.

II. A száj csúcsbanyúló, az oldalvonal feketén szegélyezett, fölötté pedig széles fekete sáv húzódik a fark végéig.

Képlet: $Ht\ 37-8$; $A\ 3|15-17$; $p\ 47-51 \frac{9}{4-5}$:

Sujtásosküsz — Alburnus (Spirilinus) bipunctatus.

Aspius (ón) csak egy faj: Ragadozó ón, balin — *Aspius rapax.*

Képlet: $Ht\ 3|7-8$; $A\ 3|12-15$; $p\ 67-70 \frac{11-12}{4-5}$, garatfogak $3|5-5|3$:

Blicca (balin) egy tisztavérű faj: Ezüstös balin — *Blicca björkna.*

Képlet: $Ht\ 3|8$; $A\ 3|19-23$; $p\ 44-48 \frac{9-10}{5-6}$, garatfogak $2|5-5|2$ vagy $3|5-5|3$.

Ezenkívül előfordulhat ennek háromféle korcsa és pedig:

a) a dévérkeszeggel (*Abramis brama*),

b) a vörösszárnjú konkzérrel (*Leuciscus rutilus*),

c) a pirosszemű kelével (*Scardinius erythrophthalmus*).

Az első külsőleg alig különböztethető meg a szülőfajoktól, mert ezek egymáshoz is nagyon hasonlóak külsőleg. A garatfogak alapján azonban legtöbbször kitűnik a korcsjelleg, mert a garatfogképlet erősen ingadozó, de a fogak mindig kétsorban állanak; $1|5-5|1$ vagy $1|5-5|2$ vagy $2|5-5|1$ vagy $5-5|1$, de esetleg $2|5-5|2$ is lehet a képletük, mely utóbbi esetben a tisztavérű *Blicca björkna* garatfogképletével megegyezik. A másik két korcsot lásd a „Fehérhalak korcsai“-nál is.

Carassius (kárász). Csak egy tisztavérű faj:

Széleskárász — Carassius vulgaris.

Több változata ismeretes. Ilyen pl. a nyurga, gyakran fejletlen oldalvonalú, kisebb tavakban és folyókban elég gyakori kövikárász. A kárász tenyésztés által állandósult változatának tekinthető az aranyhal is (*Carassius auratus* L.), melyet eredetileg Chinában és Japánban évszázadok óta mint díszhalat tenyésztettek, de Európá-

ban is sok helyütt vannak már aranyhaltenyésztő tavak. Az aranyhal elvadulva is előfordulhat.

Leuciscus-nem (a „fehérhalak“) 7 alnem, melyeknek meghatározása külső ismertető jegyek alapján nem mindig sikerül biztosan s ezért a garatfogképletek alapján való meghatározást előnyben kell részesítenünk, annál is inkább, mert ezek a halak nem annyira egymás között, mint inkább más nemekbe tartozó pontyfélékkel korcsokat is hoznak létre, mely utóbbiakat olykor lehetetlen külső ismertető jegyek szerint meghatározni.

A fehérhalak alnemeinek meghatározó táblája.

A) A pikkelyek nagyon aprók, esetleg szabad szemmel alig láthatók (63–90 harántirányú pikkelysor), az egyes pikkelyek helyenként vagy egyáltalán nem fedik egymást. Az oldalvonal rendszeren tökéletlenül fejlődött, ritkán halad végig a test oldalain, hanem a fark elején már megszakad, a bemetszett vagy homorú farkúszó kivételével valamennyi úszó szabad szélei domborúak.

a) 80–90 harántirányú pikkelysor, a garatfogak két sorban ($2|5-4|2$ vagy $2|4-4|2$).

Képlet: $Ht\ 3|7$; $A\ 3|7$; $p\ 80-90 \frac{18}{14}$:

Cselle — Phoxinus.

b) 63–70 harántirányú pikkelysor, a pikkelyek sehol sem fedik egymást, a garatfogak csak egy sorban (5–4).

Képlet: $Ht\ 3|7-8$; $A\ 3|7-8$; $p\ 63-70$:

Horvát cselle — Phoxinellus.

B) A pikkelyek nagyok, szabad szemmel mindig jól láthatók (42–59 harántirányú pikkelysor és ugyanennyi átfürt pikkely a mindig tökéletesen kifejlődött oldalvonal mentén), háztetőcserep-szerűen fedik egymást, a farkúszó mindig bemetszett, a hátúszó és különösen az alsó úszó szabad széle csak kivételesen domború (lásd: Fejesdomolykó — *Squalius cephalus*).

I. A garatfogak egy sorban vannak (képlet 6–5 vagy 5–5), az oldalvonal mentén 40–49 átfürt pikkely:

Konczér — Leuciscus-almem.

II. A garatfogak két sorban vannak ($3|5-5|3$).

a) Az oldalvonal mentén csak 40–43 (átfürt) pikkely, a has a hasúszók és alsó úszó között éles:

Kele — Scardinius.

b) Az oldalvonal mentén 54–59 (átfürt) pikkely, a has nem éles:

Jász — Idus.

III. A garatfogak két sorban vannak ($2|5-5|2$ vagy $2|5-4|2$, vagy $2|4-4|2$).

a) A mellúszóban 13–14 lágysugár, különösen ívás idején a szemektől a fark végéig sötét színű sáv vonul az oldalvonal mentén: *Telestes.*

b) a mellúszóban 16–17 lágysugár, az oldalvonal mentén sötétszínű sáv nincsen:

Domolykó — Squalius.

Az alnemek fajainak meghatározó táblája.

— A *Leuciscus* alnemek latin nevei betűrendben. —

Idus (jász). Csak egy faj: *Onosjász — Idus melanotus.*

Képlet: $Ht\ 3|8-9$; $A\ 3|9-11$; $p\ 54-59 \frac{9-10}{4-5}$:

Van narancssárga színű változata: az aranyos jász:

Leuciscus-almem (konczér).

1. A száj csúcsba nyíló, nyílása profilban csak kevéssé irányul fölfelé, a fej szemelőtti tájéka (az arczorr) kissé duzzadt. Az oldalvonal mentén 40–44 (átfürt) pikkely. Az alsó garatcsontok normálisan fejlettek.

Képlet: $Ht\ 3|9-11$; $A\ 3|9-11$; $p\ 40-44 \frac{7-8}{3-4}$:

Vörösszárnjú konczér — Leuciscus rutilus.

2. A száj kissé alsó állású, a fej szemelőtti tájéka (az arczorr) nem duzzadt. Az oldalvonal mentén 46–49 (átfürt) pikkely. A pikkelyek feltűnően vastagok. Az alsó garatcsontok rendkívül erősen fejlettek, zömökek és szélesek. A hal ívás idején feltűnően csillogó aczélfényű.

Képlet: $Ht\ 3|9-12$; $A\ 3|11-12$; $p\ 46-49 \frac{7}{4}$:

Leánykonczér — Leuciscus virgo.

Scardinius (kele). Csak egy tisztavérű faj, mely a vörösszárnjú konczérhoz nagyon hasonló, de szájnnyílása profilban meredeken fölfelé irányul.

Képlet: $Ht\ 3|8-9$; $A\ 3|10-12$; $p\ 40-43 \frac{7-8}{3-4}$:

Pirosszemű kele — Scardinius erythrophthalmus.

Squalius (domolykó).

1. A testalak nyulánk, oldalt nagyon kevéssé összenyomott, majdnem hengerded. A fej szemközötti tájéka feltűnően széles, a homlok

lapos, a száj nagy, csúcsbanyiló. Az alsó úszó széle domború. Az oldalvonal mentén 44—46 pikkely.

Képlet: $Ht\ 3|8$; $A\ 3|7-9$; $p\ 44-46\ \frac{7-8}{3-4}$:

Fejesdomolykó — *Squalius cephalus*.

2. A testalak kevésbé nyúlánk, oldalt összenyomott, meglehetősen lapos. A fej szemközötti tájéka széles, de a homlok nem lapos, hanem boltozott. A száj rendszerint kissé alsó állású, mert az arczorr valamivel előbbre nyúlik. Az alsó úszó szabad széle homorú. Az oldalvonal mentén 47—52 (átfürt) pikkely.

Képlet: $Ht\ 3|7$; $A\ 3|8-9$; $p\ 47-52\ \frac{7-8}{4}$:

Nyúldomolykó — *Squalius leuciscus*.

Telestes (csabak).

1. Az oldalvonal mentében 48—56 (átfürt) pikkely, az alsó úszó domború szélű.

Képlet: $Ht\ 2|8$; $A\ 3|8-9$; $p\ 48-56\ \frac{8-10}{4-5}$:

Agassiz-csabak — *Telestes agassizi*. Eddig még hazánkból ismeretlen.

2. Az oldalvonal mentén 68—71 (átfürt) pikkely, az alsó úszó homorú szélű.

Képlet: $Ht\ 3|7$; $A\ 3|8-9$; $p\ 68-71\ \frac{12-13}{5-6}$:

Sokpézű csabak — *Telestes polylapis*. Eddig csak Horvátországban.

A „Fehérhalak korcsai”-ról.

A fehérhalak különféle alnemeibe tartozó sok faj korcsa mindazon vizekben előfordulhat, a hol a korcsképződés feltétele megvan. E feltétel semmi egyéb, mint az egyazon időben ívó különféle pontyféle halak jelenléte. Érdekes, hogy az eddig ismert pontyféle korcsok túlnyomó többségénél vagy az apa-, vagy az anyahal *fehérhal*, vagyis a *Leuciscus*-nem valamelyik alnemébe tartozik, de viszont csak egy olyan korcsot ismerünk,* melynél mind a két szülőhal fehérhal.

1. A legjobban ismert, mert leggyakoribb korcs a pontykarász után a *vörösszárnú konczér és a dévérkeszeg korcsa* (*Leuciscus rutilus* + *Abramis brama*). Nyurga dévérkeszeghez hasonlít, de alsó úszója rövidebb.

Úszó sugar és pikkely képlete: $Ht\ 3|10$; $M\ 1|15-16$; $Hs\ 2|8$; $A\ 3|15-18$; $p\ 46-54\ \frac{10-11}{5}$; garatfogképlete rendszerint 5—5 vagy 6—5, mint a szülőhalaké, de kivételesen mégis előfordulnak kétsoros garatfogakkal bíró példányok is (1|5—5; 1|6—5; 1|5—5|1; 1|6—5|1).

Ezenkívül a következő korcsok a nevezetesebbek:

2. A domolykó-küsz (*Squalius cephalus* + *Alburnus lucidus*). Alsó úszója domborúan kikerekített, mint a fejesdomolykóé.

3. A kele-küsz (*Scardinius erythrophthalmus* + *Alburnus lucidus*).

4. A konczér-küsz (*Leuciscus rutilus* + *Alburnus lucidus*).

5. A balin-küsz (*Blicca björkna* + *Alburnus lucidus*).

6. A baing-küsz (*Leucaspis delineatus* + *Alburnus lucidus*).

7. A kele-konczér (*Scardinius erythrophthalmus* + *Leuciscus rutilus*).

8. A kele-balin (*Scardinius erythrophthalmus* + *Blicca björkna*).

9. A kele-dévér (*Scardinius erythrophthalmus* + *Abramis brama*).

10. A konczér-balin (*Leuciscus rutilus* + *Blicca björkna*).

11. A domolykó-paducz (*Squalius cephalus* + *Chondrostoma nasus*).

A domolykó-paducz hasonló a paduczhoz, de nem vésettajkú, mert szájnyílása patkóalakú. Arczorra pedig jóval rövidebb.

E korcsokat, mivel ritkák és nehezen meghatározhatók, csak éppen felsoroltuk. Bővebb leírásuk nem tartozik, szerintünk, a gyakorlati halhatározó keretébe, miért is csak a később közrebocsátandó „Hazai édesvízi halaink leírása” cz. ismertetésben közöljük.

Pelecus (garda). Csak egy faj:

Sugár kardos v. garda — *Pelecus cultratus*.

Rhodeus (ökle). Csak egy faj: Az ikrásnak ívás idején hosszú tojócsöve fejlődik:

Szivárványos ökle — *Rhodeus amarus*. (Folyt. köv.)

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület t. tagjait kérjük, hogy tagdíjait ne a szerkesztőség címére küldjék, mert akkor az esetleg előfizetési díjként számolhatik el, a mi zavarra ad okot, hanem a következő címre: *Kuttner Kálmán*, egyesületi pénztáros, Budapest, V., Ügynök-u. 19. A tagsági díj egy évre 6 K. Alapíó díj legalább 100 K.

*) A kele-konczér (*Scardinius erythrophthalmus* + *Leuciscus rutilus*), de — úgy látszik — ez is ritkán jön létre.

a) *Alapító tagdíját* befizette 1917. október 15. óta: id. Esterházy Pál gr. (100 K), Győr sz. k.r. város (100 K), Inkey László (100 K), Juristowski Miklós (100 K), Kolozsy Ferencz (100 K), Pivniczki Milán (106 K), Prodanovits Jozsa (100 K), Szeged sz. kir. város (100 K), Szomjas Gusztáv (100 K), Tiringner János (100 K), Taba Pál (100 K), dr. Volenszky Károly (100 K).

b) *Rendes tagsági díjat* fizettek 1917. október 15. óta: Ajtics Horváth Dezső (1918.), Alsó-ungvidéki h. t. (1916—18.), Antalffy Antal (1918.), Bari-s Gyula (1918.), Burkovszky Kálmán (1918.), Beksits Tibor (1918.), Burghardt Janos (1918.), Brückler Mátyás (1917—18.), Borz András (1917—18.), Baranovics Béla (1918.), Bitter Béla (1918.), Borz János (1918.), Borz Kálmán (1918.), Bödő Mihály (1918.), Bugarszky Mirosláv (1918.), Coburg hg. uradalma (1918.), Chalupeczky János (1918.), Csanády Ferencz (1918.), Czilling József (1918.), Dr. Dobránszky Béla (1918.), Dévai Sándor (1917—18.), Dudits Pál (1918.), Dömötör Áron (1918—19.), Dékány Elek (1918.), Dányádi György (1918—20.), Eysen Károly (1918.), Engelman Sámuel (1918—20.), Enkelhardt Gyula (1918.), Enkelhardt Károly (1918.), Erber Sándorné (1918.), Esztergomi főkapitán tapsonyi gazdasága (1918.), Fanda Agoston (1918.), Fischer Izidor (1917.), Felső Rába h. t. (1918.), Főhercegi Erdőgondnokság Bellye (1918.), Főh. Erdőgondnokság Veresmart (1918.), Francisci Árpád (1918.), Filipovics Ida (1918.), Filipovics Sámuel (1918.), Friedl Nándor (1918.), ifj. Forschner Ferencz (1918.), Fizek György (1918—20.), Fuchs Ferdinándné (1918.), dr. Goszthony Mihály (1918.), Göbl Viktor (1918.), Gruber Károly (1918.), Győrvidéki h. t. (1918.), Györy Gyula (1917—18.), Grosz Mózes (1918.), Dr. Gonda Mór (1918.), Gulyás István (1921.), Halmi Gyula (1918.), Hirsch Adolf (1917—18.), Hufnagel Gizella (1918—20.), Hirschl Herman (1918.), Herskovits Márton (1918.), Hlavács Viktor (1918.), Iokóvits Dusan (1918.), Juhász Nándor (1918—20.), Isgum Ferencz (1918.), Jovanovits Mikró (1918.), Kardos György (1918.), Konecz István (1917—18.), Kettős körösi h. t. (1918.), Köttl Rezső (1918.), Kocsy Imre (1917—18.), Kovács Péter (1918.), Krepuska Gyula (1917—18.), Khini Kálmán (1918.), Khin Lajos (1920—22.), Káló Vendel (1918—20.), Kramer Bernát (1918—20.), Kovács István (1918—20.), özv. Kiss Ferencz (1918.), Klein Frigyes (1918.), Kácsér István (1918.), Kerezi Ferencz (1918.), Leidenfrost Gyula (1914.), Leibicz halászegylet (1918.), Lévai Béla (1918.), Lászlóczky Mihály (1918.), Laicha János (1918.), Makfalvay Géza (1918.), Malovits János (1918—20.), Maskán Adolf (1918—20.), ifj. Mészáros Lajos (1918.), Maczelka és Antalffy (1918.), Macha Ferencz József (1918.), Molnár Simeon (1918.), Nagyvárad kántalan köröskisjenői erdőgondnoksága (1918.), Német Ferencz (1918.), Orosz Antal (1918.), Orbán Zsigmond (1918.), Pöstyénvidéki vágvízi h. t. (1918.), Pap Tihamér (1918.), Papp Zahariás (1918.), Pócs József (1918.), Raczkó Mihály (1918.), Rónay Albert (1918.), Rózman Károly (1918—20.), Reberits Antal (1918—21.), Sándori Ferencz (1918.), Sulyok István (1918—19.), Szalkay Zoltán (1918.), Szolnokvidéki alsó tiszai h. t. (1918.), ifj. Szál Ferencz (1918.), Szob-kovári h. t. (1918.), Szatmár-vitkai h. t. (1918.), Szab. osztrák-magyar államvasútársaság (1918.), Szabó Román (1918.), br. Szurmayer Sándor (1918.), Siró József (1918.), Stojanovics Boldizsár (1918—19.), Schneider János (1918.), Schwartz János (1918.), Schrött Ede (1918.), Szepesy Konrad (1918.), Sztanó Mihály (1918.), Surján János (1918.), Singhoffer Sándor (1918—20.), Dr. K. Tóth Mihály (1918.), Udvardy János (1917.), Dr. Ujfalussy Ernő (1918.), Údvarhelymegyei méhészegylet (1918.), Vigh Gyula (1915—18.), Varrasúr-negyedi h. t. (1918.), Vály István (1918.), Vadász Vilmos (1917.), Windisch Aladár (1918.), Wein Árpád (1918.), Varga Mihály (1918.), Zsolnavidéki vágvízi h. t. (1917—18.), Zólyomvármegyei h. t. (1918.), Zecker Károlyné (1918.), Zwillingner Arnold (1918.).

Az Alsó ungvideki halászati társulat, mint utólag értesülünk, ez évi február hó 24-én tartott közgyűlésén jóváhagyta a nyilvános árverés alapján újabb 6 évre kötött halászati bérszerződéseket, melyek szerint a II—VI. sz. bérszakaszok évi bére sorjában 200+241+140+105+305, összesen tehát 1036 koronára emelkedett. Az I. sz. szakaszt korábbi szerződése alapján az ungvári sporthorgász-egyesület bírja bérben 1920. június 6-ig terjedőleg, ugyanez a sport-egyesület kapta meg a II. sz. szakaszt is. (—gh.)

A Felső-liptói halászati társulat f. évi március 28-án tartotta évi rendes közgyűlését *Orosz Antal* elnökletével Liptóújvárott.

Az évi jelentésből kiemelendő, hogy a társulat 616 kat. holdnyi vízterülete 15 üzemszakaszban összesen 4976 K évi bérért van 10 évre kiadva; e vízhálózaton csak a horoggal való sporthorgászat van megengedve. A zsákmány $\frac{3}{5}$ részben domolykó (pérhal) és $\frac{2}{5}$ részben pisztráng. A társulat vizeiben múlt évben 40,000 drb sebespisztrángikrából kiköltetett 14,000 drb ivadékot helyeztek ki.

Az évi költségeket 879 K 20 fillérrel irányozták elő, abból 800 K

a halállomány emelésére (ikragyűjtés, költetés stb.) esik. Fedezetül kat. holdanként 60 fillért vetettek ki.

A távozó el.ök helyébe elnökké Dr. Pottler Gerard m. kir. erdőtanácsost választották meg.

A Giráltvidéki halászati társulat április 19-én tartotta meg évi közgyűlését Girálton, *Spillenberg Barna* főszolgabíró elnöklete alatt. Az igazgatói jelentés tudomásul vétele után az 1914–1917. évi zárószámadásokat jóváhagyták és a f. évi költségvetést megállapították. A halászerület felügyeletére halóröket alkalmaznak jutalmazási rendszer mellett és a halállomány fokozására pisztráng-ikraköltőházat létesítenek. (—gh.)

A Pozsony megyei morvavízi halászati társulat május 23-án tartott közgyűlésén tudomásul vette alapszabályainak miniszteri jóváhagyását; a Morva szabályozási munkálatoknak, állítólag zavaró hatásaira való tekintettel, a helyszíni viszonyoknak szakértői megvizsgálása és a halászatnak az eddiginél kedvezőbb hasznosítása kérdésének tisztázása végett az Orsz. Halászati Felügyelőség kiküldése iránt a földművelésügyi minisztériumhoz kérést intéz. A tisztújítás során egyhangúlag megválasztották elnökké *Bittner Gusztáv* malackai urad. erdőtanácsost, alelnök-igazgatóvá *Plüttek Ferencz* nagylévárdi urad. erdőmestert. (—gh.)

A Dévény-nagybodaki halászati társulat június 5-én Somorján tartotta évi rendes közgyűlését *Bittó Dénes* ny. főispán elnöklete alatt. Az 1915–1917. évi zárószámadások jóváhagyása és tisztújítás után a Duna összes mellékágainak a társulat kötelékébe való bevonását tárgyalták és az üzemet megfelelően módosították. Végül halórök alkalmazását határozták el jutalmazási rendszer mellett és a halivadéknevelő telep ügyét vitatták meg. —gh.

A Haltenyésztő Részvénytársaság f. évi június 27-én tartotta XI. évi rendes közgyűlését Budapesten.

A közgyűlés elé terjesztett évi jelentés az idén is utal a háborús viszonyokra, a melyek az üzemek zavartalan fenntartása elé sok nehézséget gördítettek s a kiadásokat nagymértékben növelték. Különösen kiemeli a vasúti szállítással járó nehézségeket, a melyek részben a tógazdaságok termésének kellő időben való elszállítását hátráltatták, részben pedig igen sok utánjárással, költséggel jártak. A tavalyi nagy szárazság a tavak vízének megapadása folytán nagyon hátrányosan hatott a haltermés eredményére. Nehéz volt a személyzet és azok családjainak élelmezése is. A halta-armány hiányával az elmúlt üzemi évben is küzdeni kellett. Hogy az e miatt fel nem használt s időelött értékesített tenyészanyag visszapótlása akadálytalanul megtörténhessék, nagyobb összeget helyeztek ismét tartalékba.

A társaság kiterjesztette üzemét a halkereskedelem s halszállítás terén is, amennyiben az ifj. Szighoffer Agoston és társa nagykereskedő cég tulajdonában volt üzleti berendezést, a halszállító vasúti kocsikat és az Erkel-utca 3. szám alatt lévő házat, a benne levő halraktározó helyiségekkel megvásárolta.

E nagyfokú tevékenység üzletileg, az egyébként kedvezőtlen viszonyok ellenére is, még jobb eredménnyel járt, mint az előző évben. A társaság idei mérlege ugyanis 933,507.60 K tiszta nyereséggel zárul, a mihez hozzávéve a múlt évi nyereségáthozatalt, a közgyűlés 961,822.29 K felosztása felett rendelkezhetett. Ebből az igazgatóság javaslata szerint jutott:

Az 1.800,000 K részvénytőke osztalékára	450,000.— K
Nyugdíjalap létesítésére	400,000.— "
Az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára	93,000.76 "
Nyereségmaradványra	18,471.53 "
Összesen:	961,822.29 K

A „Mérlegszámla“ tételei egyébként a következők:

Vagyon: Pénztársa 38,106.75 K, ingatlan értéke beruházásokkal 2.186,206.16 K, vasut értéke 165,837.75 K, élő- és eszközleltár 166,996.22 K, értékpapír 1.080,286.— K, hal-, s takarmánykészlet 48,886.05 K, saját ház 383,921.90 K, adósok 2.030,566.66 K (pénzüntézeteknél 1.263,315.43 K, Debreczen sz. kir. város tartozása

596,701.75 K, halkereskedők biztosított tartozása 21, 769.37, letétek 8490.— K, átmeneti tételek 135,593.41 K, egyéb adósok 4696.70 K). Összesen: 6.100,807.49 K.

Teher: Részvénytőke 1.800.000.— K és tőkecsökkenési alap 200,000.— K, elfogadványok 352,000.— K, fel nem vett osztalék 3332.— K, 1915/16. évben eladott tenyészhalanyagleltár pótlására 103,600.— K, 1916/17. évben ugyanaz 389,900.— K, adótartalék 60,000.— K, ingatlanokat terhelő jelzálogkölcsonők 1.328,861.06 K, hitelezők 671,292.14 K, (letétek 185,716.25 K, átmeneti tételek 284,326.12 K, egyéb hitelezők 201,249.77 K, folyó évben eladott tenyészhalanyag pótlására szükséges összeg 235,000.— K, nyereség mint egyenleg 961,822.29 K (áthozat a múlt évről 28,314.69 K, folyó évi tiszta nyereség 933,501.60 korona). Összesen 6.100,807.49 korona.

Az „Üzleteredmény számla“ tételei: *Veszteség:* Tiszt. fizetések és üzemköltség 1.255,673.54 K, leírások 346,730.37 K (rendes 88,438.86, folyó évben rendkívüli áron beszerzett leltári tárgyakkól leírás 258,291.51 K), kamatok 27,872.14 K, nyereség mint egyenleg 961,822.29 K (áthozat a múlt évről 28,314.69 K, folyó évi tiszta nyereség 933,501.60 K). *Nyereség:* Üzemi bevételek 2.798,783.75 K, ebből levonva a folyó évben eladott tenyészhalanyagleltár pótlására szükséges összeget 235,000.— K-t, marad 2.563,783.75 K, a múlt évi áthozatal 28,314.69 K. Összesen: 2.592,098.44 K.

A nyereségszámla tehát a múlt évihez képest bőven egy millióval nagyobb összeget tüntet fel.

A társaság tisztviselőinek és alkalmazottainak nyugdíjalapját a közgyűlés megszavazta s a nyugdíjgyesületet f. évi május 1-i hatálylyal életbe léptette.

A Budapesti Horgászok Egyesülete f. évi június hó 6-án tartotta közgyűlését. A tagok oly nagyszámmal jelentek meg, hogy ilyen nagy sereg horgász még nem gyűlt össze Budapesten az egyesület megalakulása óta.

Bátran elmondhatjuk, hogy a sport iránt érdeklődő közönség nagyrészenek figyelmét sikerült egyesületünk és horgászsportunk iránt felkölténünk.

Míg egyesületünk az 1916. évben 8 alapító és 98 rendes tagot számlált, addig az 1917. évben már alapító tagjaink száma 11-re és rendes tagjaink száma 195-re növekedett.

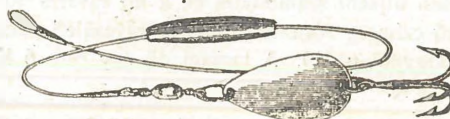
Egyesületünk erkölcsi sikereihez számíthatjuk azt, hogy előkelő társadalmi kör helyiségében állandó hajlékot biztosíthatunk számára. Tagjaink és az érdeklődők részére szórakoztató és ismeretterjesztő előadásokat és felolvasásokat tartottunk.

A mi tagjaink sporthorgászati eredményét illeti, a mennyiben az előttünk ismertté lett, ha nem is mennyiségileg, de minőségileg mégis szép sikert mutathat fel. Így pl. a fogassüllökből úgy nyáron, mint ősszel, tekintélyes darabszámot sikerült tagjainknak terítékre hozni.

Megállapíthatjuk tagjainkról általában, hogy mind nagyobb számmal igyekeznek elsajátítani a nemes és művészi sporthorgászat fortélyait s hogy rövid idő alatt észrevehetően nagy haladást értek el e téren, a mi sok biztatást nyújt a békeállapot visszatértekor megtartandó sportversenyünk erkölcsi sikeréhez.

1918. november 1-én már a látgymányosi tó is az egyesület bérletébe jut. Az „Atlantika Tengerhajózási Társaság“ vezetősége a Budafok határában lévő s a társaság tulajdonát képező „Háros“-sziget vizein egyesületünk tagjai számára a horgászás jogát szíves volt engedélyezni s a tagok részére a belépési és horgászjegyet kiállítani. Ezekre a terjeszkedésekre nagy szükségünk is van, mert a folyton szaporodó tagoknak az eddigi terület már kicsiny!

Vadász Vilmos.

VEGYESEK.

Szindikátus halbehozatalra Ukrajnából és a Balkánról Ausztriában. Az „Oest. Fischerei Zeitung“ I. évi június 15-iki számában érdekes felhívás olvasható. A felhívás szerint a cs. k. népélemezési hivatal felhatalmazta az „Oest. Zentral-Einkaufsgesellschaft“-ot, hogy lépéseket tegyen oly irányban, mely alkalmas akar adni a *törvényes szakkereskedelemnek*, hogy halaknak Ukrajnából és a Balkánról (Romániából) való felhajtásánál és behozatalánál közreműködhesen. Az e végből szükséges lépések megtételére a cs. és kir. népélemezési hivatal az „Oest. Zentral-Einkaufsgesellschaft“-ot hatalmazta fel; ez a szervezet szindikátus alakítását határozta el, a melyben részt vehet minden olyan elismert nagykereskedő, a ki már a háború előtt is ebben a szakmában dolgozott. A tőkerészesedés minden cég részéről legalább 10,000 korona s a bejelentésnek 1918. június 30.-ig meg kellett történnie. Az aláírók között szerepelnek az ismert bécsi nagykereskedők közül: A. Hofbauers Neffe, R. Hammerschmidt, továbbá a „Deutsche Dampffischerei Nordsee“, Joh. Bittner (Lundenburg) stb.

Horgászók panaszos kérelme. A „Győri Hírlap“ szerint B. L. és társai panaszos kérelmet adtak be Győr város tanácsához a miatt, hogy halászati jegyet nem kapnak, annak kiadását kérik, mert a víz mindenkié. A tanács a beadványt tárgyalta és elutasítani volt kénytelen, mert a földmívelési miniszter rendelete alapján kényszerhalászati társulat alakult, miáltal a város közvetlen rendelkezési jogát elvesztette. A halászjegyeket ez a társulat és a főbérő adja ki, de nagyon korlátozott számban, mert a miniszteri rendelet intenciója éppen az, hogy a horgászást a lehető minimumra csökkentsék.

Tudomásunk szerint a földmívelésügyi minisztérium rendeletének igazán csak az az intenciója, hogy a horgászók végre elszokjanak attól a gondolattól, mintha a víz halászata „mindenkié“ volna. A víznek is van gazdája, az is „valakié“. Ha pedig valakié, akkor annak a valakinek a saját s a köz érdekében kötelessége annak a víznek, illetőleg annak a vagyonnak, a mit az ahhoz fűződő használatok képviselnek, gondját is viselni. Bizonyára hozzátartozik ehhez az is, hogy a horgászatot nem engedi szabadjárnia.

Az olyan vagyonnal, a melyik mindenkié, tehát tulajdonképp senkié, nem is törődik senki. Az előbb-utóbb elpusztul. Akkor aztán csakugyan nem lesz hol horgászni.

Orvhalászok. Az „Esztergomi Lapok“ írja a következőket: Már a mint látszik, a fönnti cízzel állandó rovatot is nyithatnánk lapunkba, hisz épp ez a harmadik lapszámunk már, a melyben az ilyen mélyen elszomorító esetekről kell beszámolnunk. Hiába no, csakis a háború tudja így eldurvítani a lelkeket. Az alanti tudósítást vidékről küldötték be lapunknak s miután a túlsó járásban történt és történik, erősen adreuszáljuk Reviczky Elemér főbíránk erélyes kezeibe, számítva és bízva már előre is a biztos sikerben. Rabló halászatot úznek nemcsak a Dunán, hanem a Garamban is már évek óta, azonban annyira sohasem hatalmasodott el mint különösen az idén. A halászat e csunya nemét a kőhídgyarmati határtól kezdve üzik egészen a Garam torkolatáig és pedig elsősorban garamkövesdi, nánai és legutóbb párkányi illetőségűek. Ha az illetékes hatóság akar közülük néhányat fogni, vásár- és ünnepnap reggelén 2—3 óra körül kell csak elállania az úgynevezett zugliczkai patak torkolatát 100—200 lépésére és biztos fogás lesz. Azután talán az illetékes hatóság figyelmeztethetné a Máv.-ot, hogy a Garamon keresztül haladó vasúti hídnál dolgozó kőművségek se üzzék eme csunya nemét a halászatnak, mert ezek meg pláne még a vasárnapot sem várták már meg a múlt hetekben, hanem minden nap dobtak *dinamitot és kézigránatot* a vízbe, melyekkel mérhetetlen apró halnak vették el az életét. Egy-két példás büntetés kell csak és nem lesz több vállalkozó. Hát bizony ezek szomorú állapotok!

Halászat villanyossággal. Az olasz tengeri hatóság a háború idejére megtiltotta a mesterséges világítással való halászatot, ezért *Russo A.*, cataniai egyetemi tanár, a ki 1912. óta tanulmányozza a Syrakusa vidéki tengeri és Bracciano-tavi halászatot, egy olyan

photoelektrikus készülék szerkesztésére adta meg az útmutatást, a mely a hadiérdek szempontjából nem eshet kifogás alá s mégis lehetővé teszi az éjjeli halászatot. Egy különlegesen szerkesztett villanyos lámpáról van szó, a mely vízbe bocsátva fénykörébe vonja a halakat, de felfelé nem bocsát világító sugarakat. Syrakusában és a Bracciano-tóban már használják is a készüléket, jó eredménnyel. A lámpa körül leginkább az apró hal sereglik, a megvilágított víztömeg határán gyülekeznek a nagyobb halak. Miután aránylag nem nagy területet világít meg, könnyű a halcsapatot hálóval bekeríteni.

A hattyúnak különös szokása, hogy minden új dolognak, a mi a vízbe kerül, neki esik. Ezért szakgatják szét s pusztítják el pl. a vízbe tett varsákat vagy hálókat; korántsem, mintha a halakat keresnék bennök. Különben is a hattyú növényevő; a víz alatti növényzetet, a nád gyenge hajtásait, a békalencsét csipkedi. Ezért határozottan hasznosnak mondható halastavakban, mert tisztán tartja a víz felületét.

Japán tengeri halászatát még csak a nem rég multban is igen kezdetleges módon üzték s legfőképp csak a tengerpart mentén. Csak az új század elején kezdtek a halászó hajókon motorokat alkalmazni, de aztán a haladás nagyon gyors volt. Az 1907. évben volt 7 darab 30 lábnál hosszabb motoros hajójuk, összesen 107 ló erővel, 1916-ban már 2748 ilyen vizijárművük volt 48,631 lóerővel. A motoros halászhajók számát, tehát a kisebbeket is beleértve, most már 33,000 darabra teszik, a mi azt jelenti, hogy Japánnak van a világ valamennyi országa között a legtöbb motoros halászbarkája.

Budapesti halpiacz. Az a csodálatos jelenség, hogy egy-egy rövidebb időszakban oly nagy a szállítás, hogy a tömeges árú nem talál elhelyezést s a mi a halpiacz nagy árhullámmásában nyer jellemző kifejezést, az utóbbi napokban újra ismétlődött, oly annyira, hogy halkereskedőink kénytelenek voltak, nem kis veszteség mellett, nagyobb tételeket *besózni*.

Úgy látom, mindennek a folytonos szárazság az oka; a szárazság következtében a nagyobb tóságok, mint például a „Kopácsi“ tó is beapadnak s így lehetővé válik a vízbő évek haltermésének utoljárt is összefogni. Ennek persze a közeljövőben halszúke lesz a következménye.

A szárazságnak ugyanezt a hatását tapasztaljuk egyes tógazdaságainkban is; egyes helyeken már most kellett kényszerhalászatot végeztetni.

Hogy ez milyen keserves mesterség a nyári melegekben, csak az tudja, a ki már próbálta.

Az árak ezek következtében lényegesen csökkentek, azonban előre láthatólag nem lesznek állandóak.

A budapesti piacz halárai nagyban:

Kecsege, nagyság szerint	14.—20.— K
Süllő, nagy	16.—18.— "
" közép	15.—16.— "
" apró	9.—12.— "
Ponty élő nagy	12.—14.— "
" " közép	10.—12.— "
" " apró	6.—10.— "
" " jegelt	5.—12.— "
Harcsa vágó	12.—15.— "
" közép	10.—14.— "
Csuka élő	—.— "
" jegelt	6.—12.— "
Czompó	6.—8.— "
Kárász	4.—6.— "

C.

SVÁBRÁKOK

naponként nagyobb mennyiségben **kaphatók**.
A helyszínen átvehető készpénzfizetés mellett. A bővebbi feltételeket levélileg közöljük a vevőkkel.
SINGHOFFER M. JÓZSEF ÉS TÁRSA,
Beresztócz, Torontál vármegye. 10

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaiban.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1918. június 10 -15. között.			1918. június 17-19. között.		
	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczkon	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczkon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	1600-1800	1800-2000	1600-2000	1600-1800	2000-2200	1700-2000
" kicsiny	1400-1500	1600-1900		1400-1500	1600-2000	
Harcsa, nagy	1900-2000	2400-2600	2400-2400	1900-2000	2400-2400	—
" kicsiny	1800-1800	2000-2200		1800-1800	2000-2200	
Csuka, nagy	—	2000-2000	1400-1400	—	2000-2000	1400-1400
" kicsiny	—	1800-1800		—	1800-1800	
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—	—	—
Kárász	600-1000	1000-1200	800-1000	600-1000	1000-1200	800-1000
Czompó	1000-1200	1400-1600	—	1000-1200	1400-1600	—
Márna	—	1600-1800	—	—	1600-1900	—
Keszeg	—	1600-1600	—	—	1600-1600	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	560-1200	—	—	560-1100
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	—	1400-1600	900-1000	—	1500-1800	900-1600
" kicsiny	1100-1100	1000-1400		1100-1100	1100-1500	
Harcsa, nagy	—	2600-3000	1800-2000	—	2300-3000	1800-2400
" kicsiny	1700-1900	1500-2000		1700-1900	1600-2200	
Csuka, nagy	—	1600-2000	1200-1200	—	1800-2000	—
" kicsiny	—	1200-1600		—	1400-1600	
Fogassüllő, dunai	2000-2800	2600-2800	—	2000-2800	2600-2800	—
" balatoni nagy	—	—	—	—	2600-2800	—
" balatoni kicsiny	—	—	—	—	1600-2000	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	500-800	800-1000	600-800	500-800	800-1200	600-800
Czompó	—	1000-1000	—	—	1000-1200	—
Márna	—	1200-1400	1600-1600	—	1200-1400	1600-1600
Keszeg	—	700-800	500-600	—	800-800	500-500
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	2200-2400	2800-3000	—	2200-2400	2800-3000	—
" kicsiny	1800-2000	2400-2600	—	1800-2000	2400-2600	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	500-800	560-1600	—	500-800	560-1600
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsá élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

ősi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingauai pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründli 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higo), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékekkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd.